

DeBOERenADVIES

Verslag bijeenkomst “Stad en land verbonden in de regio Arnhem Nijmegen” op woensdag 29 oktober te Huissen.

Aanwezigen: ca. 30 betrokken personen uit de tuinbouw wereld en de stedelijke samenleving

De Heer Hollinger, als vertegenwoordiger van de inviterende partij (nl. Greenport Arnhem Nijmegen) heet iedereen welkom en introduceert Dhr. Modder van Stadsregio Arnhem Nijmegen, de “dagvoorzitter” van de middag. De heer Hollinger hoopt dat we na deze workshop een weg kunnen in slaan naar een nieuwe en opbouwende relatie tussen de stad en de tuinbouwsector en dan in het bijzonder in de Regio Arnhem Nijmegen. De basis van dit initiatief ligt een notitie van Roelf de Boer, eerder is toegezonden.

Doel en achtergronden

Het thema van deze bijeenkomst is de verhouding tussen stad en tuinbouw in de stadregio ‘Arnhem Nijmegen’. In deze stadsregio wonen momenteel 750.000 personen. Hiervan wonen er 300.000 in Arnhem en Nijmegen. De overige 450.000 wonen buiten deze steden. Door het grote aantal personen dat buiten de steden, in de regio woont, zorgt de regio voor koopkracht en massa voor de steden. Zonder deze regio zouden veel faciliteiten in de steden niet bestaan. Het gaat om een zorgvuldig systeem dat in de loop van de tijd is ontstaan.

De dagvoorzitter geeft een korte introductie van de identiteit van de Regio Arnhem Nijmegen.

In de loop der jaren zijn de steden Arnhem en Nijmegen meer en meer naar elkaar toegegroeid. Men is ook in beide steden ‘aan de andere kant van de rivier’ gaan bouwen. Dit gebeurde in Arnhem eerder dan in Nijmegen. Aan hand van een toelichting die Dhr. Modder geeft wordt inzichtelijk, dat tot 1950 de beide grote steden nauwelijks uitbreiden in de regio. Vanaf 1980 breidden beide steden zich uit in de richting van de omliggende dorpen en dus ook over de rivieren. In 2010 zal een groot bebouwd gebied ontstaan tussen de twee rivieren.

Door de veranderingen in de verstedelijking en de glastuinbouw moeten we anders kijken naar de verstedelijking, het productielandschap de landschappelijke kwaliteiten en de natuur. We moeten op zich naar een nieuwe verhouding tussen de partijen en daarmee tot een nieuwe vertaling van de functies in ruimtelijk opzicht. Hier wordt tot nu toe te weinig over nagedacht. Dit zou kunnen leiden tot een totaal nieuw

ruimtelijk concept. Er moet nagedacht worden 'wat te doen' met het land tussen de rivieren. In deze bijeenkomst uit zich dit in drie punten waar vandaag over gesproken moet worden:

- Wat is er aan de hand? Een inhoudelijke verdieping
- Wat hebben we nodig? Organiseren en opbouw van nieuwe netwerken
- Welke projecten hebben we hiervoor nodig? Opzetten van nieuwe projecten

De voorzitter wijst hierbij op de notitie van Roelf de Boer die een uitgebreider beeld geeft van de achtergronden en de denkrichtingen.

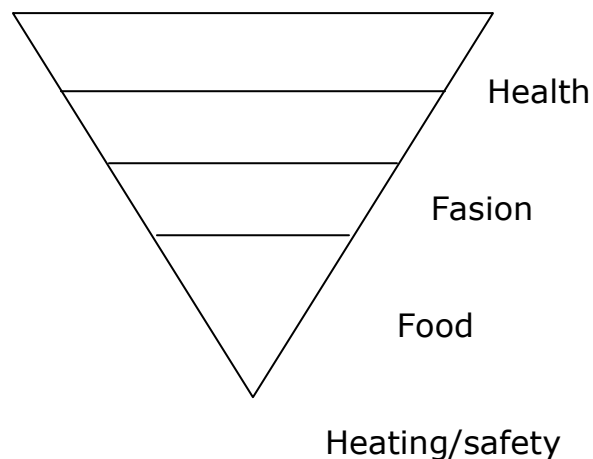
Introductie van de heer Hollinger (voorzitter van Greenport Arnhem Nijmegen)

Voordat er antwoord gegeven zal worden op deze vragen geeft Dhr. Hollinger een korte uitleg over de tuinbouwsector in de regio.

De tuinbouwsector is een gezonde sector met voldoende initiatief om onderwerpen, zoals de verhoudingen in de regio, op te pakken en er over mee te denken. Er moet een gezamenlijk beeld ontstaan van het tussengebied. De Betuwse Bloem is hiermee bezig door onder andere gebiedsbranding. Stad en land kunnen elkaar helpen op commercieel gebied en kunnen samen zorgen dragen voor een mooi landschap.

Een visie op de tuinbouwsector

Op uitnodiging van de dagvoorzitter toont de heer Smeets hierna een aantal afbeeldingen betreffende de tuinbouw waar onder:

Uit deze afbeelding blijkt dat de tuinbouw in de toekomst de meeste omzet kan genereren door samen te werken met de gezondheidsbranche. De minste omzet komt vanuit de energiebranche.

Voor de pauze wordt iedereen door de dagvoorzitter, in de gelegenheid gesteld om zich kort voor te stellen en een eerste reactie te geven op de informatie. De reacties op de uitnodiging zijn positief. Men moet wel constateren dat niet iedereen dezelfde belangen nastreeft. Daarnaast wordt ook geconstateerd dat de groene en de rode functies bij elkaar horen en dat zij kunnen werken aan gezamenlijke markt kansen.

Na de pauze komt er een discussie op gang.

Discussie, uitvoering en vervolg

Allereerst staat de vergadering stil bij de manier waarop potentiële partners met elkaar moeten gaan optrekken. Samenwerken blijkt een pre in belangenbehartiging en de marketing te zijn. Door wederzijds onbegrip tussen stad en land gebeurt dit niet of onvoldoende. Hier liggen veel kansen. Dat betekent wel veel investeren in netwerken. De vraag 'of de tuinbouwsector deze samenwerking momenteel financieel wel kan opbrengen' komt ook aan de orde. Aangeven wordt dat meerdere tuinbouwsectoren op dit moment last hebben van verschillende problemen. Maar fundamenteel is de tuinbouw een gezonde sector en geconcludeerd wordt dat er dus zeker mogelijkheden voor samenwerking zijn. Zo moeten stedelijke allianties de USP's van de tuinbouw uit stralen. Dit kan door samenwerking met 'mode' of 'horeca' in de steden. Een andere insteek van het Park Lingezege moet dan wel worden opgepakt.

Ook blijkt dat samenwerking met Greenports Nederland van belang is. Men kan zich binnen deze Greenports positioneren door het distributiegebied aan te sluiten op de A15 corridor. Zo kan men zich opnieuw op de kaart zetten. Wel moet er rekening gehouden met het feit, dat men binnen de Nationale verband maar klein is en zich daarom beter kan concentreren op de eigen regio. Hierbij kan men ook gebruikt maken van andere tuinbouwsectoren, bijv. fruit.

Verwacht mag worden dat Greenport Nederland kiest voor een EXCELLENTE strategie. Een regionale invulling van een alliantie van stad en land in de Regio Arnhem Nijmegen kan een invulling van deze landelijke EXCELLENTE strategie zijn.

Door middel van deze discussie wordt antwoord gegeven op de drie eerder genoemde vragen:

1. Wat is eraan de hand?
2. Wat hebben we nodig?
3. Welke projecten zijn nodig?

1. Tuinders geven aan dat de transparantie van de kassen benut kan worden in de positionering: openheid van de tuinbouw. Dit kan benut worden om de relatie tussen stad en land te bevorderen,

bijvoorbeeld 'fietsen door de kassen'. Dhr. Oeij van het Innovatienetwerk geeft aan, dat nieuwe architectuur van kassen de acceptatie van de tuinbouw zal bevorderen. De tuinders geven aan dat dit hun geen extra omzet oplevert. In eerste instantie moeten de tuinders uiteraard omzet maken. Om dit te bewerkstelligen moeten er andere doeleinden voor de kassen worden gevonden, zoals modeshows in kassen. Men is het erover eens dat er meer geld verdiend kan worden door marketingdeals te sluiten met de omgeving dan wanneer men zich afsluit van de omgeving. Over het sluiten van deze deals, zal eerst gepraat moeten worden tussen overheid, commerciële stedelijke partners en tuinders. De stugge overheid zal niet alleen moeten luisteren maar men zal ook de mogelijkheid moeten geven om deze deals te sluiten en uit te voeren.

2. Niet alleen de vraag 'wat hebben we nodig' maar ook 'met wie willen we praten' moet worden gesteld. In eerste instantie zal er gepraat moeten worden op het niveau van kennismaking. De secretaris van Greenport Arnhem Nijmegen geeft aan graag met de burger in de regio te willen praten. Er moet matschappelijk draagvlak gecreëerd worden onder de burgers. Tuinders geven aan dat zonder de burger de tuinbouw het niet zal redden. Met het vertellen van verhalen moet de burger bereikt worden (marketing). Hierbij is alleen het vertellen van de waarheid niet genoeg. Ook zal een toekomstbeeld worden geformuleerd. Er wordt aan de leden van OPA gevraagd op welke manier de burger bereikt kan worden. Zij denken, dat dit kan door nieuwe vormgeving van kassen, het verwerken van tuinbouwproducten in kleding. Er moet nagedacht worden over de vraag 'hoe verkoop ik mijn/ons product?' en 'hoe geef ik meerwaarde aan mijn/ons product?'. Verbindingen met de Universiteiten van Nijmegen en Wageningen kunnen gelegd worden om kennis over te dragen en scholing op gang te brengen.
3. Roelf de Boer heeft in de Startnotitie een aantal voorbeelden van projecten gegeven. Deze projecten zijn allen erop gericht om de positieve kanten van "stad en land" te combineren.
4. De projecten worden kort besproken en iedereen geeft aan in welk project men zou willen stappen.
5. Het project 'Crystal Palace' ontvangt de meeste stemmen. Geconcludeerd wordt dat er reeds een werkgroep aan de slag is met dit idee.
6. Tevens worden er acht nieuwe projecten bedacht:
 - Wintertheetuin
 - Schooltuin in de kas als nieuwe vorm van schooltuintjes
 - Vergaderen/zwemmen in de Kas
 - Neue Kombinationen, als nieuwe allianties tussen voor de hand liggende, maar onverwachte partijen
 - Kamperen in de kas
 - Heel klein/heel fijn
 - Mode biënnale in de kas

- Proeftuinen voor gezondheid/pharma
 - Bejaarden in de kas
7. Tijdens de vergadering worden de volgende aanvullende ideeën vanuit de workshop geformuleerd, dit als aanvulling op de notitie 'Stad en land verbonden'.
- Vanuit een nieuw stedelijk concept moet gewerkt worden aan integraties van functies en in dit geval van een integratie van de tuinbouw en het park Lingezen. De basis is de presentatie van Jaap Modder, die een verdere invulling geeft van een nieuw concept vanuit het Ruhrgebied. Dit gaat uit van een ruimtelijk verwevingmodel. Dit betekent een totaal ander concept achter het huidige "Lingezenplan"
 - In een dergelijk gebied komen nieuwe projecten, die daarmee de realiseerbaarheid van het park aanzienlijk dichterbij brengen. De groene wereld wordt een onderdeel van de stedelijke samenleving, ook in ruimtelijk opzicht. Binnen dit concept passen de ideeën die beschreven zijn in de notitie maar ook andere ideeën, bijv:
 - i. Wintertheetuin
 - ii. Schooltuintjes onder glas.
 - iii. Vergaderen, kamperen en zwemmen in een kas.
 - iv. Proeftuinen voor Pharmaceuticals
 - v. Fietsen in een kas (een serre als fietspad van Arnhem naar Nijmegen).
 - vi. Mode biënnale in een kas.
8. In de allianties zijn een aantal thema's benoemd die met voorrang moeten worden opgepakt:
- Energieconcepten. Zie ook Zonneterp.
 - Kringloop in een groene setting: Cradle to cradle in de Stadsregio
 - Bedenk cultuurhistorische verhalen in aansluiting op het idee een "Cool region". Dit is een nieuwe vorm van branding.
 - Zoek een alliantie met de kleurenkennis in de tuinbouw en de mode.
 - Fashion and design en TUINBOUW als een kansrijke "combination", maar waarbij eerst de nadruk moet liggen op elkaar verstaan. Bijv. Ontwerpkwaliteiten, productdesigns, etc.

De dagvoorzitter geeft aan deze nieuwe benadering rond de relatie van stad en land verder moet worden uitgewerkt en daarna geeft hij het "stokje" over aan de voorzitter van Greenport Arnhem Nijmegen. Dhr. Hollinger sluit de bijeenkomst af en hij bedankt Dhr. Modder en Dhr. de Boer en nodigt iedereen uit voor een drankje.